

УДК 657.37

ESG РЕЙТИНГИ КОМПАНІЙ – СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ

Олена Тивончук

Національний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна

Резюме. Досліджено сутність ESG рейтингів, причини та історію їх виникнення й розповсюдження. З'ясовано, що сталий розвиток компанії відповідає інтересам як інвесторів, так і самих компаній та інших стейкхолдерів, адже існує чітка позитивна кореляція між комерційним успіхом, фінансовими результатами діяльності та зусиллями суб'єктів господарювання щодо реалізації принципів сталого розвитку. Одним із важливих інструментів оцінювання ефективності сталого розвитку компаній, їх ризиків та потенційних можливостей в екологічній та соціальній сферах, а також у сфері корпоративного управління є ESG рейтинги, які забезпечують перетворення великих обсягів інформації в оцінки, що можуть використовуватися при прийнятті управлінських рішень. Встановлено, що ESG рейтинги визначають понад сто спеціалізованих рейтингових агентств і компаній – постачальників (провайдерів) інформації та інструментів для прийняття фінансових рішень. Наведено класифікацію та характеристику основних ESG рейтингів. Запропонована класифікація диференціює ESG рейтинги за такими ознаками, як рівень охоплення компаній; спеціалізація; прозорість методології формування; інформація, що використовується для формування рейтингів; шкала, що застосовується для рейтингування компаній. Дослідження дев'яти найкращих за ознаками якості та корисності міжнародних ESG рейтингів (RobecoSAM Corporate Sustainability Assessment, Climate, Water & Forest Scores, Sustainalytics' ESG Risk Ratings, MSCI ESG Ratings, ISS ESG Governance QualityScore, ISS-Oekom Corporate Rating, Bloomberg ESG Disclosure Scores, FTSE Russell's ESG Ratings, Thomson Reuter's ESG Scores) та першого в Україні професійного рейтингу корпоративної стійкості Sustainable Ukraine дало змогу встановити, що вони суттєво відрізняються за алгоритмами їх формування, напрямками та показниками оцінювання компаній, джерелами отримання аналізованих даних тощо. Проте спільними характеристиками найавторитетніших ESG рейтингів є широке охоплення ринку, прозорість та коректність використаної методології, досвід і компетентність фахівців – розробників рейтингів.

Ключові слова: сталий розвиток, ESG рейтинги компаній, принципи відповідального інвестування.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.104

Отримано 01.10.2020

UDC 657.37

ESG COMPANY RATINGS – THE NATURE AND FEATURES OF FORMATION

Olena Tyvonchuk

Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

Summary. The article examines the essence of ESG ratings, the causes and history of their origin and dissemination. It has been found that sustainable development of the companies is in the interests of both investors, companies themselves and other stakeholders, as there is a clear positive correlation between commercial success, financial performance and the efforts of businesses to implement the principles of sustainable development. One of the important tools for evaluating the effectiveness of sustainable development of companies, their risks and potential opportunities in environmental, social and corporate governance spheres are ESG ratings, which provide the conversion of large amounts of information into assessments that can be used in management decision-

making. It has been defined that ESG ratings are determined by more than one hundred specialized rating agencies and companies – providers of information and financial decision-making tools. The classification and characteristics of the main ESG ratings are presented. The proposed classification differentiates ESG ratings on such attributes as the level of coverage of companies; specialization; transparency of formation methodology; information used for ratings' preparation; scale used to rank companies. Examination of the nine best in terms of quality and usefulness international ESG ratings (RobecoSAM Corporate Sustainability Assessment, Climate, Water & Forest Scores, Sustainalytics' ESG Risk Ratings, MSCI ESG Ratings, ISS ESG Governance QualityScore, ISS-Oekom Corporate Rating, Bloomberg ESG Disclosure Scores, FTSE Russell's ESG Ratings, Thomson Reuter's ESG Scores) and the first in Ukraine professional corporate sustainability rating Sustainable Ukraine allowed to establish that they differ significantly in algorithms of their formation, areas and indicators for companies' assessment, sources of data used, etc., however, the common characteristics of the most authoritative ESG ratings are wide market coverage, transparency and correctness of the methodology used, experience and competence of specialists – developers of ratings.

Key words: sustainable development, ESG company ratings, principles of responsible investments.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.104

Received 01.10.2020

Постановка проблеми. Нині все більша кількість інвесторів та кредиторів у всьому світі відповідально підходять до вибору об'єктів інвестування. Поряд з аналізом традиційних фінансових показників, вони приділяють серйозну увагу аналізу відповідності діяльності компаній принципам сталого розвитку, який прийнято розглядати та оцінювати за трьома окремими складовими – екологічною, соціальною та управлінською або, іншими словами, за факторами ESG (англ. environmental, social, governance). На тлі глобальних проблем, пов'язаних зі зміною клімату та погіршенням екології, а також посиленням значущості соціально-етичних підходів до ведення бізнесу, необхідність оцінювання інтеграції принципів сталого розвитку в стратегію та практику діяльності компаній продовжує зростати.

Важливим інструментом оцінювання сталого розвитку компаній є ESG рейтинги (рейтинги сталого розвитку, стійкості, соціальної відповідальності тощо). Хоча кожен з таких рейтингів будується за своєю методологією і не базується на єдиних алгоритмах оцінювання, їхня кількість і популярність активно зростає, що актуалізує доцільність проведення наукових досліджень у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. ESG рейтинги стали предметом дослідження багатьох зарубіжних вчених. Ф. Лопез-Арцеїза, Р. Сантамарія й С. ДельРіоб [1] вивчали ESG рейтинги як важливий інструмент оцінювання рівня корпоративної стійкості компаній. Праця С. Моої [2] присвячена дослідженню рейтингових агентств посередників між компаніями та інвесторами на ринку капіталів та проблемам розвитку індустрії ESG рейтингування. Р. Екклес та Й. Строегле [3], розглядаючи типи ESG рейтингів, провели аналіз причин відсутності конвергенції між ними та єдиного методологічного підходу до їх визначення. Е. Есцріг-Олмедо, М. Муноз-Торреста М. Фернандез-Ізкуердо [4] досліджували критерії оцінювання, що використовуються для визначення індексів та рейтингів сталого розвитку. Українські науковці, такі, як М. Деліні, І. Краснова, І. Васильчук [5–7] та інші, досліджуючи інструменти оцінювання сталого розвитку суб'єктів господарювання, розглядають лише індекси сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності, тоді як відповідні рейтинги компаній залишаються практично поза увагою вчених.

Метою дослідження є деталізований аналіз, який стосується економічного змісту й типів рейтингів, що використовуються в системному інструментарії оцінювання ефективності сталого розвитку компаній. Передбачено проведення узагальнення та порівняльного аналізу кращих міжнародних практик формування таких рейтингів.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: з'ясувати сутність ESG рейтингів, причини, історію їхнього виникнення та

розвитку; розробити класифікацію ESG рейтингів; узагальнити характеристики та провести порівняльний аналіз найкращих за ознаками якості та корисності міжнародних ESG рейтингів та першого українського професійного рейтингу у сфері сталого розвитку Sustainable Ukraine.

Виклад основного матеріалу. Ще у ХХ ст., не зважаючи на появу та утвердження концепції корпоративної соціальної відповідальності та окремі випадки відмов від інвестицій з етичних причин, основним критерієм прийняття рішення щодо розміщення інвестиційних вкладень була їх очікувана фінансова дохідність. У корпоративному світі широко визнаною була так звана «теорія акціонерів» Нобелівського лауреата М. Фрідмана, представлена ним у 1970 р. у праці під назвою «Доктрина Фрідмана: соціальна відповідальність бізнесу полягає в збільшенні його прибутку» [8]. Метою діяльності компанії М. Фрідман визначав максимізацію доходів акціонерів та стверджував, що бізнес не несе соціальної відповідальності перед громадськістю чи суспільством, лише перед своїми акціонерами.

Проте вже у кінці ХХ – на поч. ХХІ ст. доктрина Фрідмана про те, що витрати етично відповідальної поведінки переважають вигоди, почала піддаватися все більшій критиці, а увагу громадськості привернули екологічні й соціальні аспекти діяльності компаній. У цей час набула розвитку ідея відповідального інвестування, яка передбачає врахування у процесі інвестиційного аналізу та прийняття рішень не лише фінансових, але й екологічних, соціальних та управлінських аспектів діяльності компаній (ESG-факторів).

Принципи відповідального інвестування (Principles of Responsible Investments – PRI) були розроблені за підтримки ООН групою інституційних інвесторів та експертів з міжурядових і громадських організацій та вперше запроваджені на Нью-Йоркській фондовій біржі у 2006 р. Досить швидко до цих принципів приєдналися інвестори з різних країн світу і до 2020 р. кількість організацій, які підписали PRI, зростає зі 100 до 3038, а загальний обсяг активів під їхнім управлінням перевищив 100 трлн дол США [9].

Понад 2000 досліджень було проведено щодо взаємозв'язку між факторами ESG та фінансовими показниками, починаючи з 1970-х років [10]. Більшість з них підтверджують існування чіткої позитивної кореляції між стійким комерційним успіхом, фінансовими результатами діяльності та зусиллями компанії у сфері забезпечення сталого розвитку [11].

Важливим чинником широкого розповсюдження практики відповідального інвестування стали запити клієнтів та інших бенефіціарів, які все частіше вимагали більшої прозорості щодо того, як і куди вкладаються їхні гроші, а також тиск громадськості. Це пояснюється зростанням усвідомлення того, що фактори ESG впливають на вартість, прибуток та репутацію компанії, а також через все більшу увагу до екологічних та соціальних впливів компаній – об'єктів інвестування. Сьогодні більшість великих банків світу в своїй структурі мають підрозділи, що займаються відповідальними інвестиціями. Активно розвиваються компанії, які спеціалізуються на консультуванні з питань ESG-інвестицій.

Українські вчені І. Жиглей, С. Легенчук, О. Сивак визначають такі фактори виникнення та розвитку соціально відповідального інвестування в різних країнах, як етичний (США, Великобританія), загально-людський (Італія, Іспанія, Франція), екологічний (Німеччина, Нідерланди) тощо [12, с. 107].

За визначенням SustainAbility ESG рейтинги – це оцінки компанії, які ґрунтуються на порівняльному аналізі якості, стандарту чи результативності діяльності в екологічній, соціальній та управлінській сферах [13, с. 11]. Такі рейтинги фактично являють собою судження організацій, що їх формують, щодо ефективності сталого розвитку компанії, дають змогу оцінити її ESG ризики та потенційні можливості. Оцінка

позиції в ESG рейтингу, поряд з оцінкою кредитного рейтингу, є важливою характеристикою діяльності суб'єкта господарювання, показує, якою мірою процес прийняття ключових бізнес-рішень у компанії орієнтований на реалізацію принципів сталого розвитку.

ESG рейтинги визначають експерти, які оцінюють та інтерпретують інформацію, отриману безпосередньо від компаній шляхом анкетування чи опитування, а також з інших доступних джерел (річних звітів, нефінансових звітів різних форматів, публікацій у ЗМІ тощо). Однією з функцій рейтингів є перетворення великих обсягів інформації в оцінки, які можуть використовуватися при прийнятті управлінських рішень. Створення, підтримка й визначення рейтингів забезпечуються певною технологією перетворення масиву даних у компактну форму рейтингових оцінок.

Можна виокремити такі чинники виникнення та розвитку ESG рейтингів:

- постійно зростаючий попит інвесторів, кредиторів та інших стейкхолдерів, зокрема громадськості, на нефінансову інформацію;
- посилення законодавчо-нормативних вимог у екологічній і соціальній сферах та сфері корпоративного управління.

ESG рейтинги визначаються рейтинговими агентствами, які спеціалізуються на оцінюванні ефективності сталого розвитку. Проте сьогодні більшість провідних рейтингів у цій сфері формуються глобальними компаніями-постачальниками (провайдерами) інформації та інструментів для прийняття фінансових рішень для інвесторів, компаній та інших стейкхолдерів (Bloomberg, Moody's, ThomsonReuters тощо).

Аналізувати компанії за критеріями ESG розпочали ще вкінці 60-х років XX ст. [3, с. 13–14]. У 1969 р. для оцінювання корпоративної соціальної відповідальності створено Раду з економічних пріоритетів (The Council on Economic Priorities). Ця організація випустила низку публікацій з профілями корпорацій США та характеристикою їхньої природоохоронної діяльності та практики щодо найму працівників. Наступними віхами розвитку інституцій у сфері оцінювання сталого розвитку стало заснування у 1972 р. Центру досліджень відповідальності інвесторів (Investor Responsibility Research Center – IIRC) та Міжконфесійного центру з корпоративної відповідальності (Interfaith Center on Corporate Responsibility – ICCR).

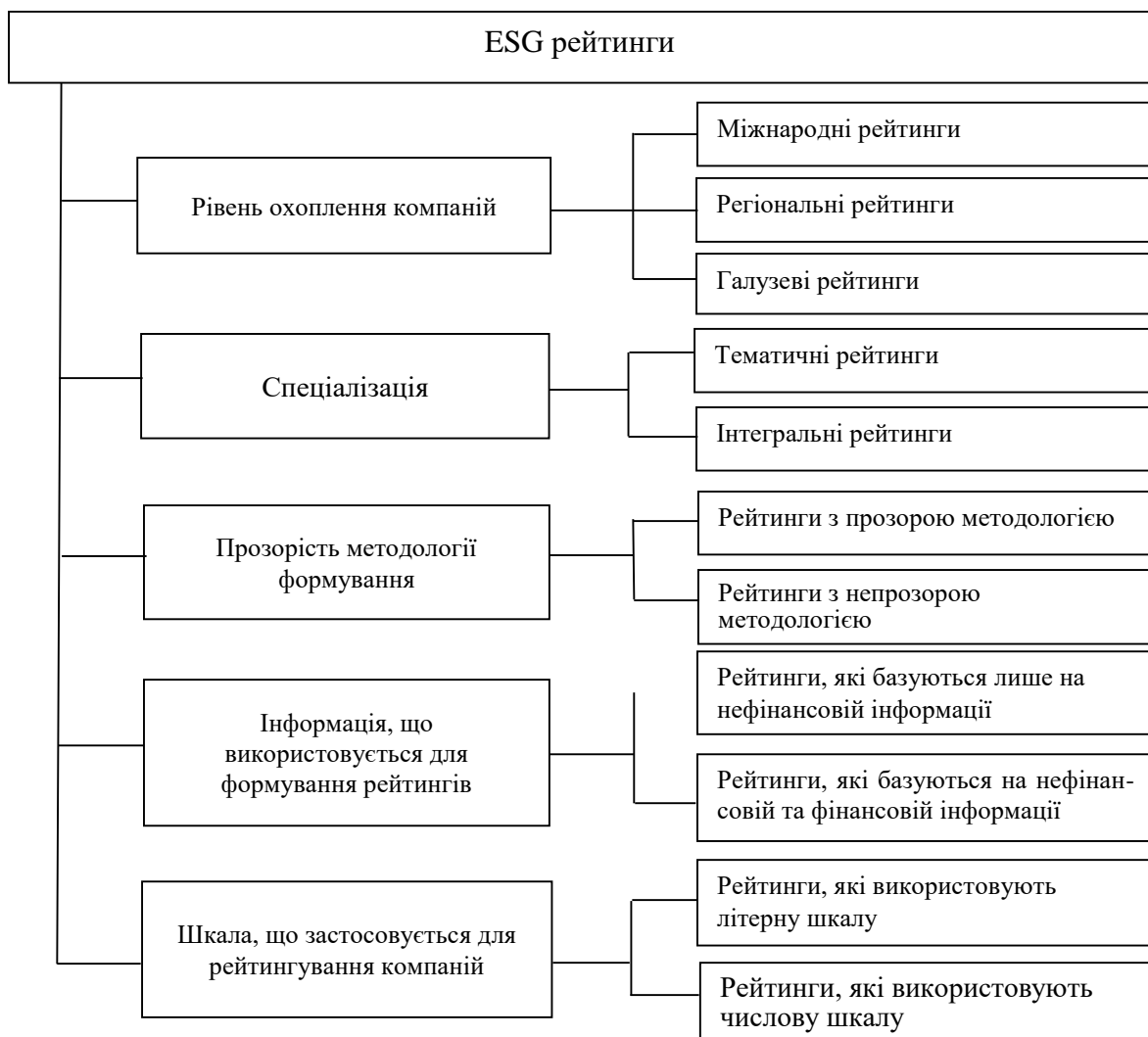
Перше рейтингове агентство у сфері сталого розвитку – EIRIS (нині Vigeo Eiris) створено у Великобританії на десять років пізніше, у 1983-му. Метою агентства спочатку було надання допомоги церквам та благодійним організаціям у інвестуванні відповідно до принципів їхньої віри. Проте попит на ESG інформацію з боку інституційних інвесторів спонукав до запровадження послуг з рейтингування компаній. Рейтингові критерії оцінювання спершу базувалися лише на критеріях винятку, тобто уникнення об'єктів, пов'язаних з виробництвом озброєння, тютюну, алкоголю, азартними іграми тощо. Але вже через кілька років вони були суттєво розширені. Варто відзначити, що використання критеріїв винятку й надалі залишається в Європі найпопулярнішою стратегією оцінювання. У 2019 р. контрольний пакет акцій Vigeo Eiris придбала корпорація Moody's – американська компанія, до складу якої, зокрема, входить одне з найбільших та найвідоміших міжнародних рейтингових агентств Moody's Investors Service.

Сьогодні у світі понад сто організацій складають, підтримують та оприлюднюють понад 600 різноманітних ESG рейтингів [13], що зумовлює необхідність виокремлення їхніх типів та особливостей формування. Класифікація ESG рейтингів компаній наведена на рис. 1.

За рівнем охоплення компаній, які оцінюються, розрізняють міжнародні, регіональні та галузеві ESG рейтинги.

Рейтинги можуть бути різними за своєю спеціалізацією – агентства представляють тематичні, спеціалізовані ESG рейтинги, що стосуються певного аспекту сталого розвитку та загальні (інтегральні). Авторитетна некомерційна організація CDP представляє спеціалізований (тематичний) кліматичний рейтинг, який оцінює діяльність компаній у сфері впливу на навколишнє середовище, наявність стратегії, системи корпоративного управління та ризик-менеджменту, пов'язаних з проблемами зміни клімату.

Також розрізняють рейтинги залежно від типу інформації, яку використовують для їхнього складання. Існують рейтинги, що базуються виключно на нефінансовій інформації та рейтинги, для визначення яких використовуються як фінансові так і нефінансові дані з метою оцінювання ефективності сталого розвитку компанії та її здатності створювати вартість у довготерміновій перспективі.

Рисунок 1. Класифікація ESG рейтингів компаній

Figure 1. Classification of ESG company ratings

Джерело: розроблена автором.

Варто зазначити, що рейтинги також істотно відрізняються за рівнем прозорості їх визначення. Не всі організації детально розкривають методологію формування своїх

рейтингів, чіткий перелік та методи визначення показників, охоплених методологією рейтингування.

Кожне агентство застосовує власну методологію оцінювання ESG факторів і відображає результати оцінювання, застосовуючи певну рейтингову шкалу. Зазвичай, як і в кредитних рейтингах, використовують літерну шкалу, яка дає змогу представити думку агентства про відносний рівень ESG показників компанії у відповідному діапазоні, наприклад від «AAA» до «CCC» (MSCI ESG рейтинги). Проте також можуть застосовуватися шкали у числовому форматі (зокрема рейтинги ESG ризиків агентства Sustainalytics).

Дослідження, яке у 2020 р. провела авторитетна британська консалтингова компанія «SustainAbility» шляхом опитування інвесторів й експертів [13, 14], показало, що найавторитетнішими, найкращими з точки зору якості та корисності, на їхню думку, є такі рейтинги: рейтинг корпоративної сталості RobecoSAM, рейтинги у сфері клімату, лісів і водних ресурсів CDP, рейтинги ESG ризиків Sustainalytics, MSCI ESG рейтинги, рейтинги якості ISS, корпоративний рейтинг ISS-Oekom, рейтинг розкриття ESG інформації Bloomberg, FTSE Russell ESG рейтинги та ESG рейтинги ThomsonReuter's. Загальна порівняльна характеристика цих рейтингів наведена у табл. 1.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика найкращих за ознаками якості та корисності ESG рейтингів (станом на 2020 р.)

Table 1. Comparative characteristics of the best in terms of quality and usefulness ESG ratings (as of 2020)

Назва рейтингу	Організація, що визначає рейтинг	Рік початку визначення рейтингу	Кількість компаній, які підлягають оцінюванню	Особливості методики формування
1	2	3	4	5
RobecoSAM Corporate Sustainability Assessment (з 2020 р. – S&P Global ESG Score)	S&P Global, раніше – RobecoSAM AG (Швейцарія)	1999	> 4700	Характеризує успішність сталого розвитку компанії. Компаніям присвоюють оцінки (від 0 до 100) та процентильні ранги за близько 20 фінансово релевантними для відповідного виду діяльності критеріями економічних, екологічних та соціальних аспектів сталого розвитку
Climate, Water&ForestScores	CDP, раніше – Carbon Disclosure Project (Великобританія)	2003	> 8400	Вимірювання прогресу компаній та стимулювання їхніх дій щодо запобігання зміні клімату, безпеки лісових та водних ресурсів. Компаніям присвоюють рейтинг від А до D, при цьому тим, хто не надав або надав недостатню кількість інформації, присвоюють рейтинг F
Sustainalytics' ESGRiskRatings	Sustainalytics, a Morningstar company (Нідерланди)	2018	> 12000	Допомагає інвесторам ідентифікувати та краще зрозуміти фінансово суттєві ESG ризики. Ризики розподіляються на п'ять рівнів: незначний, низький, середній, високий та серйозний. Шкала рейтингу становить від 0–100, причому оцінка 100 відповідає найвищому рівню ризику. В основі рейтингу покладено аналіз 20 найсуттєвіших для відповідного виду діяльності ESG факторів та розрахунок близько 250 показників

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
MSCIESGRatings	MSCI ESG Research (США)	2000	> 8500	Оцінюють стійкість компанії до довгострокових фінансово суттєвих ESG ризиків з використання штучного інтелекту та альтернативних даних за шкалою від AAA (лідери) до CCC (відстаючі)
ISS-OekomCorporateRating (з 2020 р. – ISSCorporateRating)	InstitutionalShareholderServicesInc. (ISS), раніше – OekomResearch AG (Німеччина)	1993	> 3900	Управління ESG факторами в компанії аналізують на основі близько 100 рейтингових критеріїв. Загальна оцінка базується на дванадцятибальній системі оцінювання від А+ (відмінна ефективність) до D- (низька ефективність)
ISS ESG GovernanceQuality Score (GQS)	InstitutionalShareholderServicesInc. (США)	2013	> 5700	Надає інвесторам інформацію щодо відносної якості корпоративного управління компанії за такими напрямками, як структура ради директорів; винагорода/оплата праці; права акціонерів та захист від поглинання; аудит та нагляд за ризиками. Оцінювання здійснюється за шкалою від 1 до 10. Оцінка в 1-му децилі вказує на порівняно вищу якість та відносно нижчий ризик управління, і, навпаки, оцінка в 10-му децилі вказує на відносно нижчу якість та вищий ризик управління
BloombergESGDisclosureScores	Bloomberg (США)	2009	> 9000	Методологія рейтингу забезпечує аналіз фінансово суттєвих ризиків та можливостей у сфері ESG. Діапазон оцінок розкриття інформації про фактори ESG становить від 1 до 100. Чим більше інформації розкрито, тим вищою є оцінка. Відслідковується 800 індикаторів, які охоплюють усі ESG аспекти діяльності компаній – від обсягу шкідливих викидів до прав акціонерів
FTSERussell'sESGRatings	FTSE International Limited (Великобританія)	2011	> 7200	Дають змогу інвесторам зрозуміти схильність компанії до ESG ризиків та ефективність управління цими ризиками у кількох вимірах. Шкала загального рейтингу становить від 0 до 5, де 0 означає відсутність інформації, 3 відповідає належній практиці, а 5 – найкращій практиці. Загальний ESG рейтинг компанії розраховують за 14 тематичними напрямками (наприклад, зміна клімату, антикорупційна діяльність тощо) на основі розрахунку більше 300 окремих показників

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5
ThomsonReuter's ESG Scores, раніше – ASSET4 ratings	ThomsonReutersCorporation (Канада)	2002	> 6000	Вимірює ефективність роботи компанії у сфері ESG на основі даних відкритого доступу. Шкала рейтингу становить від A+ до D-. Методологія охоплює понад 400 показників. Оцінювання проводиться за трьома сферами ESG, виокремлюючи 10 тематичних напрямів

Джерело: складено автором на основі офіційних сайтів організацій, що визначають рейтинги.

Усі компанії – розробники рейтингів, представлені у табл. 1, діють на глобальному ринку. FTSE Russell's ESG рейтинги оцінюють компанії з 47 країн. Агентство Sustainalytics має 16 представництв у різних країнах світу, понад 650 співробітників, у тому числі понад 200 аналітиків з різноманітними мультидисциплінарними знаннями у понад 40 галузевих групах. Досліджені рейтинги також характеризуються широким охопленням ринку (від 3900 до 12000 оцінюваних компаній), прозорістю та коректністю використовуваної методології формування, високою компетентністю і досвідом фахівців – розробників рейтингів.

В Україні перший професійний рейтинг у сфері сталого розвитку Sustainable Ukraine був розроблений компанією Premier Business Consulting & Communications у 2019 р. Мета проєкту визначена як створення ефективного та дієвого інструменту щорічного оцінювання сталого розвитку українських компаній на основі провідних міжнародних практик. Аналізується, зокрема, якість корпоративного управління у сфері сталого розвитку; корпоративна стійкість; прозорість діяльності та її суспільна підзвітність; уміння визначати й керувати своїми нефінансовими ризиками та можливостями; рівень позитивного/негативного впливу на українське суспільство та екологію [15].

Рейтинг Sustainable Ukraine передбачає шкалу від AAA до D. Він охоплює три кластери оцінки: 1) рейтинг корпоративної стійкості компаній, що передбачає їхнє оцінювання на відповідність провідним міжнародним управлінським стандартам у сфері сталого розвитку, корпоративної соціальної відповідальності та звітності; 2) рейтинг прозорості компаній у сфері сталого розвитку, який формується на основі аналізу повноти розкриття індикаторів; 3) вектор сталого розвитку українського бізнес-середовища та країни, що розраховується як інтегральний показник змін кількісних індикаторів компаній, які пройшли рейтингування.

На відміну від розглянутих вище рейтингів, поряд з екологічною, соціальною та управлінською, аналізують також фінансово-економічну сферу діяльності компаній. Усі сфери поділяються на області (від 3 до 8), кожна з яких оцінюється за допомогою відповідних показників, при цьому кожна область має різну питому вагу в інтегральному рейтингу залежно від виду діяльності компанії. Рейтингування охоплює 50 найбільших платників податків України та інших найвпливовіших компаній. Оцінювання здійснюється на основі заповненої учасниками рейтингу анкети, що містить понад 100 індикаторів, а також моніторингу ЗМІ та вивчення іншої доступної публічної інформації про компанії – учасниці рейтингу.

На основі аналізу методології рейтингу Sustainable Ukraine, на нашу думку, варто погодитися з його розробниками, що він може стати одним із чинників стимулювання позитивних змін у бізнес-середовищі, надання нових можливостей та засобів заохочення сталого розвитку, відповідальної ділової практики вітчизняних суб'єктів господарювання [15].

Висновки. ESG рейтинги являють собою судження організацій, що їх формують, щодо ефективності сталого розвитку компанії, дають змогу оцінити її ризики та потенційні можливості в екологічній, соціальній та управлінській сферах. Не зважаючи на відсутність загальноприйнятих стандартів розкриття нефінансової інформації та єдиних підходів до визначення ESG рейтингів, їх популярність продовжує зростати. Інвестори, фінансово-кредитні установи та інші стейкхолдери все більше використовують дані рейтингових агентств для інвестиційного аналізу та прийняття управлінських рішень. Дослідження та узагальнення міжнародної практики дало змогу диференціювати ESG рейтинги за такими ознаками, як рівень охоплення компаній; спеціалізація; прозорість методології формування; інформація, що використовується для формування рейтингів; шкала, що застосовується для рейтингування компаній. Визначено, що спільними характеристиками найавторитетніших ESG рейтингів є широке охоплення ринку, прозорість та коректність використовуваної методології, досвід і компетентність фахівців – розробників рейтингів. В Україні відбуваються лише перші спроби створення та запровадження ESG рейтингів. Водночас адекватне відображення імплементації принципів сталого розвитку у діяльність вітчизняних компаній, їх представлення у міжнародних та українських ESG рейтингах стане позитивним чинником впливу на ділову репутацію не лише окремих суб'єктів господарювання, але й України в цілому.

Conclusions. ESG ratings represent the opinions of organizations forming the ratings concerning the company's sustainability performance, make it possible to assess its risks and potential opportunities in the environmental, social and corporate management sphere. Despite the lack of generally accepted standards for non-financial information disclosure and common approaches to ESG rating determination, they are becoming more and more popular. Investors, financial institutions and other stakeholders are increasingly using rating agency data for investment analysis and management decision-making. Investigation and generalization of international practice made it possible to differentiate ESG ratings by the following features as the level of companies coverage; specialization; transparency of formation methodology; information used for ratings' preparation; scale used to rank companies. It is determined that the common characteristics of the most authoritative ESG ratings are wide market coverage, transparency and correctness of the applied methodology, experience and competence of specialists – developers of ratings. Ukraine makes only the first attempts to create and implement ESG ratings, nevertheless, the adequate reflection of the implementation of sustainable development principles in the national companies activities, their representation in international and Ukrainian ESG ratings is a positive effect on business reputation not only of individual business entities, but also of Ukraine as a whole.

Список використаної літератури

1. López-Arceiza F. J., Santamaría R., del Ríob C. Sustainability for European investors: Evidence from a sustainable ranking. *Spanish Accounting Review*. 2020. Vol. 23 (2). P. 148–166. <https://doi.org/10.6018/rcsar.369331>
2. Mooij S. The ESG Rating and Ranking Industry; Vice or Virtue in the Adoption of Responsible Investment? April 11, 2017. URL: <https://ssrn.com/abstract=2960869>. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2960869>
3. Eccles R. G., Strohle J. C. Exploring Social Origins in the Construction of ESG Measures. *SSRN Electronic Journal*. January 2018. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3212685>
4. Escrig-Olmedo E., Munoz-Torres M. J., Fernandez-Izquierdo M. A. Socially responsible investing: sustainability indices, ESG rating and information provider agencies. *International Journal of Sustainable Economy*. 2010. Vol. 2 (4). P. 442–461. <https://doi.org/10.1504/IJSE.2010.035490>
5. Деліні М. М. Індексний метод в оцінці соціально-економічної відповідальності підприємництва: міжнародний та український досвід. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 6 (1). С. 63–69.
6. Краснова І. Концепція сталого розвитку та вихід на ринки «сталих інвестицій». *Ринок цінних паперів України*. 2012. № 10. С. 17–24.

7. Васильчук І. П. Роль соціально-відповідальних індексів у підтримці сталого розвитку корпорацій. Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне фахове видання. 2015. № 2. С. 672–675. URL: <http://global-national.in.ua>.
8. Friedman M. The social responsibility of business is to enhance its profits. *New York Times*. 1970. № 32 (13). P. 122–126.
9. How did the PRI start? URL: <https://www.unpri.org/pri/about-the-pri>.
10. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2015. Vol. 5. Iss. 4. P. 210–233. <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
11. Khan M., Serafeim G., Yoon A. Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*. 2016. Vol. 91 (6). P. 1697–1724. <https://doi.org/10.2308/accr-51383>
12. Жиглей І., Легенчук С., Сивак О. Сучасні тенденції соціально відповідального інвестування в умовах сталого розвитку: питання ефективності. *European cooperation*. 2018. № 9 (40). С. 103–118. <https://doi.org/10.32070/ec.v9i40.30>
13. Rate the Raters 2020: Investor Survey and Interview Results. SustainAbility, an ERM Group company. 2020. 54 p. URL: <https://sustainability.com/wp-content/uploads/2020/03/sustainability-ratetheraters2020-report.pdf>.
14. Rate the Raters 2019: Expert Views on ESG Ratings. SustainAbility. 2019. 39 p. URL: <https://sustainability.com/wp-content/uploads/2019/02/SA-RateTheRaters-2019-1.pdf>.
15. Про рейтинг. Sustainable Ukraine. URL: <https://sustainableukraine.com/ua/about.html>.

References

1. López-Arceiza F. J., Santamaría R., del Ríob C. Sustainability for European investors: Evidence from a sustainable ranking. *Spanish Accounting Review*. 2020. Vol. 23 (2). P. 148–66. <https://doi.org/10.6018/rcsar.369331>
2. Mooij S. The ESG Rating and Ranking Industry; Vice or Virtue in the Adoption of Responsible Investment? April 11, 2017. URL: <https://ssrn.com/abstract=2960869>. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2960869>
3. Eccles R. G., Strohle J. C. Exploring Social Origins in the Construction of ESG Measures. *SSRN Electronic Journal*. January 2018. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3212685>
4. Escrig-Olmedo E., Munoz-Torres M. J., Fernandez-Izquierdo M. A. Socially responsible investing: sustainability indices, ESG rating and information provider agencies. *International Journal of Sustainable Economy*. 2010. Vol. 2 (4). P. 442–461. <https://doi.org/10.1504/IJSE.2010.035490>
5. Dielini M. M. Indeksnyi metod v otsintsi sotsialno-ekonomichnoi vidpovidalnosti pidpriemnytstva: mizhnarodnyi ta ukraïnskyi dosvid. *Problemy systemnoho pidkhotu v ekonomitsi*. 2017. Vol. 6 (1). P. 63–69. [In Ukrainian].
6. Krasnova I. Kontseptsiia staloho rozvytku ta vykhid na rynky «stalykh investytsii». *Rynok tsinnykh paperiv Ukrainy*. 2012. No. 10. P. 17–24. [In Ukrainian].
7. Vasylychuk I. P. Rol sotsialno-vidpovidalnykh indeksiv u pidtrymtsi staloho rozvytku korporatsii. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. Elektronne fakhove vydannia*. 2015. No. 2. P. 672–675. URL: <http://global-national.in.ua>. [In Ukrainian].
8. Friedman M. The social responsibility of business is to enhance its profits. *New York Times*. 1970. No. 32(13). P. 122–126.
9. How did the PRI start? URL: <https://www.unpri.org/pri/about-the-pri>.
10. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2015. Vol. 5. Iss. 4. P. 210–233. <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
11. Khan M., Serafeim G., Yoon A. Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*. 2016. Vol. 91 (6). P. 1697–1724. <https://doi.org/10.2308/accr-51383>
12. Zhyhlei I., Lehenchuk S., Syvak O. Suchasni tendentsii sotsialno vidpovidalnoho investuvannia v umovakh staloho rozvytku: pytannia efektyvnosti. *European cooperation*. 2018. Vol. 9 (40). P. 103–118. <https://doi.org/10.32070/ec.v9i40.30>
13. Rate the Raters 2020: Investor Survey and Interview Results. SustainAbility, an ERM Group company. 2020. 54 p. URL: <https://sustainability.com/wp-content/uploads/2020/03/sustainability-ratetheraters2020-report.pdf>.
14. Rate the Raters 2019: Expert Views on ESG Ratings. SustainAbility. 2019. 39 p. URL: <https://sustainability.com/wp-content/uploads/2019/02/SA-RateTheRaters-2019-1.pdf>.
15. Pro reitynh. Sustainable Ukraine. URL: <https://sustainableukraine.com/ua/about.html>. [In Ukrainian].